

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP.

A szerkesztésért felelős:
ÖZV. DR. KISS PÁLNÉ.

Hírdetvények és közértesítések
Széchenyi tér 2. Telefonszám 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. | Negyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 " | Egy hónapra 1 " 20

A sanmartinói csatározások

Tűz alatt a görzi hídfő

Budapest, nov. 25.

Orosz hadszíntér:

Nincs ujság.

Olasz hadszíntér:

A Vipach terkolata és San Martino közt folyó ekkeseredett harcok egész nap és éjjel is tartottak. Ellenség Monte San Michelétől északra szakadatlanul támadott és pedig nagy haderővel több ízben benyomult árkaikba, de minden esetben végül egy 5 órán át tartó közelharcban újra kiűzték a derék 7-es és 27-es számú alpes vidéki gyalogezredet. Olaszoknak egy Monte San Michele ellen intézett támadása összes eddigiekhez hasonlóan meghiúsult. San Martinonál is egész nap ingadozó szerencsével folyt a harc, míg végre kipróbált honvédek késő este hadállásainkat is teljesen visszahódították és megtartották. Görzi hídfő a város déli része és Savogne és Rupa folyók heves tűzrésegi tűz alatt álltak. Ellenség több zászlóaljjal támadott. Oszlavinál visszavertük őket. 2 századot megsemmisítettünk. Két repülőnk bombákat dobott Tamezóra. Höfer.

Átléptük a montenegrói határt

Mitrovicánál és Prisztinánál 17400 szerbet fogtunk el

Bolgár jelentés Prisztina elfoglalásáról

Budapest, nov. 25.

Délkeleti hadszíntér:

Montenegrókat Tocatól keletre is visszavetettük. Sjenicától délnyugatra átléptük montenegrói határt. Mitrovica tegnap jelentett bevételével alkalomával a os. és kir. csapatok 10.000 szerbet fogtak el, 6 mörzarat, 12 tábortárgyat, számos sereket, mindenféle lőszert, 7 mozdonyt, 130 vasúti kocsi és sok egyéb hadiszert zsákmányoltunk. Egy osztrák-magyar hadoszlop Mitrovicán túl előnyomulva elérte Vuotino vidéket. Odébb délre német és bolgár csapatok a Litnicán készülnek átkelni. Prisztina körüli harcokban 6800 szerbet fogtak el és 6 szerb löveget zsákmányoltak.

Berlin, nov. 25.

Nagyfőhadiszállás jelenti:

Balkán hadszíntér:

Mitrovicánál a Kövess hadsereg mintegy 10.000 szerbet elfogott és 19 ágyút zsákmányolt. Prisztina körül és Litnica mentén folyt harcokban 7400 fogoly és 6 ágyú jutott kezünkre, hadiszerekben és készletekben tekintélyes zsákmányt ejtettünk.

Legfőbb hadvezetőség.

Szofia, november 25.

Főhadiszállás jelenti november 23-iki hadműveletekről: Prisztina körül 10 nap óta heves harcok folytak. Hadseregünk északra és dél felől ma végleg körükerítette szerbeket. Ellenség legnagyobb erőfeszítéssel igyekezett várost megtartani, de nem volt képes előnyomulásunkkal szemben ellentámasztást kifejtetni és utolsó állásából is kiszorítottuk úgy, hogy kénytelen volt nyugat felé visszavonulni. Délután fél 8 órakor egy lovas ezred északi csapatától és szomszédos német hadoszlop osztagától kísérve elsőnek bevonult városba. Foglyok számát még nem állapították meg.

Hindenburg és Linsingen seregeit támadja az orosz

A német nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Lényeges esemény nem történt.

Az angol főparancsnokság megkísérelte kétségbe vonni azt a hivatalos német helyreigazítást, hogy a Loos körüli harcokban részt vett összes német haderők nem mint angol részről állították, két nyolc ezer, hanem csak 763 embert veszítettek. Ilyen kísérletre nincs válaszuk.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadoszportja:

Rigától délkeletre Berseminde felé történt előretörésünk alkalomával, amely az oroszokat a mélységből átmenetileg kiűzte, 6 tisztet és 700 főnyi legénységet elfogtunk és 2 géppuskát zsákmányoltunk.

Egyik előretolt őrségünknek Janopolban, (Luxtól északra) az oroszok támadása elől vissza kellett vonulnia. Ellenátállásunkkal ismét birtokunkba vettük a majort.

Lipót bajor herceg tábornagy hadoszportja:

A helyzet változatlan.

Linsingen tábornok hadoszportja:

Orosz osztagok előretöréssel Castorjisskától északra és Dubise mellett (Kovel — rovnoi vasúttól északra) visszaverték. 50 oroszot elfogtunk és 3 gépfegyvert zsákmányoltunk.

Balkáni hadszíntér:

Mitrovicát osztrák-magyar csapatok, Prisztinát pedig német csapatok elfoglalták. A szerbeket Prisztinától északra a Litnicán túl vetették vissza.

Legfőbb hadvezetőség.

Élénkül a Dardanellák front

Konstantinápoly, nov. 24.

A főhadiszállás jelenti:

Irakfront: Eltekintve előőrseink és ellenséges csapatok Kornától északra és a Tigris mentén folyt csatározásaitól, nem történt fontosabb esemény. November 21-én egy ellenséges repülőgépet zsákmányoltunk. A lőtt repülőgép vezetőjét, egy őrnagyot, elfogtuk.

Kaukázus-front: Előrső csatározások.

Dardanella-front: Anafortánál és Ari Burnumál időnként szünetelő tüzérvárcs és bombaharc.

Sedil Bahrnál az ellenség no-

vember 21-én a centrumban közeledni akart előretolt lövészárkainkhoz s birtokba akarta venni azokat. Támadással elfizték az ellenséget e lövészárkokból és teljesen visszavertük az ellenség megkísérelt ellentámadását.

November 22-én heves tűzrésegi harc a jobbszárnyon. Tűzrésegi harc elpusztította az ellenséges lövészárkok egy részét. A centrumban heves bombaharc. Az ellenség a balszárnyon fölrobbantott egy aknát, de a robbanás nem okozott kárt.

A szerb hadsereg katasztrófája

Athén, nov. 25.

A görög katonai szakiróknak egyértelműen az a nézetük, hogy Prisztina és Monasztir eleste kizárja annak a lehetőségét, hogy a szerbek a harapófogóból elmenekülhessenek.

A balkáni entente-csapatok visszavonulnak (?)

Athén, nov. 25.

Az entente követek közösen barátságos jellegű lépést tettek a görög kormánytól a macedóniai angol-francia csapatok érdekében. Az „Information” szerint az expedíciós csapatok az egérfogóból csak a tengerpartra való visszavonulással vagy behajózással juthatnának ki, még mielőtt visszaszorítanák őket.

Kitchener Egyiptomot védi

London, nov. 25.

Más híradásokkal ellentétben londoni hivatalos jelentések azt állítják, hogy Kitchenernek indiai missziójáról már azért sem lehet szó, mert ott nincs semmi tennivaló. Londonban azt mondják, hogy Kitchener mindenekelőtt azokat a katonai műveleteket fogja irányítani, amelyek a németeknek Konstantinápolyba és Egyiptomba való útját elállják. Ezután a Nilus vidékének védelmét veszi kezébe, ha németek odáig előnyomulnának.

A szerbek visszavonulnak az Adriához

London, nov. 25.

A „Daily Telegraph” tudósítója jelenti Szalonikiból a hónap 21-ről: Mint a szerb hadügyminisater Monasztirban velem közölte, a szerb csapatoknak vissz-

szavonulásuk alkalmával sikerült fegyvereiket megtartaniok. Ezt azonban nem kell annak bizonyítékául felfogni, hogy a helyzet javult volna. A csapatokat nagy veszedelem fenyegeti, amely ellen a vitéség nem segít: az éhség. Hogy ezt kikerüljék, akkor vagy a bolgároknak úszkúbi állásain keresztül kell utat törniök, vagy pedig az Adria irányába vonulniok. A szerbek az utóbbit fogják választani, mert a bolgárok Macedóniában minden haderejüket összevonták. E pillanatban a szerb kormány a págyo-ántánt követvevel együtt Prizrendben időzik.

A város közönségének részvétlirata Kiss Pál dr. özvegyéhez

Makó, nov. 25.

A lesújtó hír, mely a városba a futótűzként terjedt szét, hogy lapunk dícső emlékü felelős szerkesztője, dr. Kiss Pál hön szeretett háasja védelmében a szerb harcúeren hősi halált halt, az egész város és megye közönségének körében osztatlan, mély részvétet keltett. Megszámlálhatatlan azoknak a táviratoknak, leveleknek stb. és személyesen kondoleálóknek száma, akik a mélyen sujtott özvegyet soraikkal felkeresték. Felelős szerkesztőnknek, mint embernek, írónak és politikuskának értékét csak pótolhatatlan, fájdalmas elvesztése után tanulja meg mindenki igazán ismerni.

Makó város képviselőtestülete és nagyközönsége nevében ma Galambos Ignác dr. polgármester a következő meleghangú, részvételteljes kondoleáló iratot íratáta a gyászoló, szenvedő özvegyhez:

Nagyságos Asszonyom!

Részvétell és igaz megillettéssel értesültünk, hogy szeretett és mindnyájunk által tisztelt és nagyrabecsült férje dr. Kiss Pál Ur a Haza védelmében hősi halált halt.

A boldogult, mint városunk képviselőtestületének tagja, nemcsak nekünk egészével városra iránti rajongó szeretettel állott oda mindenkor azon kevesek közé, akik egyéni érdekeket félretéve, a köz javára önzetlenül munkálkodnak és akik életéljüket abban látják elérve, ha a köz érdekében hasznosat és jót cselekesznek.

Ezek közé tartozott dr. Kiss Pál, közéletünk eme puritán és önzetlen harcosa, aki nemcsak a béke nyugalmas idejében, hanem a harcmezőn is híven teljesítette Hazája iránti kötelességét és életét áldosta mindenkori eszményképéért, az általa annyira és olyan igazán szeretett édes házánkért.

Amidőn városunk ezen kiváló és minden polgári erényekkel megáldott fiának halála alkalmából Nagyságos asszonyomnak Makó város közönsége nevében legősszintébb részvételmet nyilvánítottam, kérem a Mindenható, adjon Nagyságos Asszonyomnak erőt és kitartást a sors eme csapásának elviselésére és vigasztalja annak tudata, hogy szeretett férjének halálával ért gyászában osztozik

városom minden rendű és rangú polgára.

Fogadja Nagyságos Asszonyom nagyrabecsülésem és ősszinte tisztelőim nyilvánítását.

Makó, 1915. évi nov. hó 24-én.

Dr. Galambos Ignác
polgármester.

Makó városi Gazdasági Egyesület beadványa Csanádmegye alispánjához

A tejtermelés és a tejárak

Makó, nov. 25.

H.

Alispán Ur! Az állati termékek tej, tojás, valamint a baromfiúság árának szabályozása meggyőződéssünk szerint csak akkor történik helyesen, ha

1) figyelemmel van a termelés költségeire s ennek következtében nem vesszélyesíti a termelést,

2) kiterjed ugyanazon fajta termék minden ágára, tehát kellő arányt hoz azok árai között létre,

3) figyelemmel van a helyi fogyasztás piaci szempontjából számbaveendő más szomszédos piacok viszonyaira és végül

4) minden mellékterméket nélkül, a jogbiztonság legmesszebbmenő követelményeinek figyelembevételével történik.

A siker ezen elengedhetetlen előfeltételeink hiánya készíti Makó város gazdasági egyesületét arra, hogy jelen beadványában foglalt kérelmével forduljon alispán Urhoz.

Ugy a helyi lapok közleményeiből, mint Makó város rendőrkapitányi hivatala panaszából alispán Ur utasítására járván el súlyos büntetéssel sujtott oly termelők, akik az általuk termelt és háztartásuk szükségletét meghaladó tejtéleleget 30-36 fillér literenként árban becsajították áruba.

Ez eljárás jogalapja meggyőződéssünk szerint csak kétféle lehet és pedig vagy a hatóság által megállapított és előtűnk ez idő szerint is ismeretlen, mindenesetre azonban literenként 30 fillérnél alacsonyabb ár vagy pedig a m. kir. Belügyminiszter Ur 5600/914. B. M. sz. hivatkozott rendelete.

Első esetben sérelmeznünk kell a hatóság eljárását, mert nézetűnk szerint maximális árak tulipéssé csak akkor fordulhat elő, ha a maximális árak nemcsak az eljáró hatóságok intern használatára állapítottak meg, hanem kellőleg közhírré is tétettek, míg második esetben sérelmeznünk kell a hatóságok eljárását legelőször feltétel: a termelés költségeinek ismeretét.

De bármelyik eset is álljon fenn, a hatóság eljárásából kétségtelen tudomást szereztűnk, annak azon felfogásáról, miszerint büntetendő cselekményt követ el az, aki 30 fillérért árúit tejet s es képezi az említett sérelem lényegét.

Alispán Ur! Köztudomású tény az, hogy Makó város fogyasztó közönségének tejjel való ellátása

már a béke normális viszonyai mellett is nehézségekbe ütközött, mert a piacra kerülő tej csaknem kizárólag a városi kisgazdák háztartási feleslege volt csupán. Vitathatatlán tény az is, hogy a tej, úgy a csecsemők, mint egyes betegek táplálkozásának nélkülözhetetlen előfeltétele. Félő gonddal kellene tehát a hatóságnak minden lehetőleg annak ermelése érdekében előkövetnie a tartózkodni minden olyan rendszabályoktól, a mely a termelés csökkentését előidézhetné. S ennek dacára ennek ellenkezőjét kell tapasztalnunk, mert a hatóság sérelmezett intézkedése egyedüli és feltétlenül bizonyos következménye az lesz, hogy a tejtermelés csökkentésével kapcsolatban értékes importált tejszanyagunk mérsékos kézzre fog kerülni, az lévén az egyedüli módja annak, hogy termelőkből segítségűnk, egyrészt telemek anyagi veszteségtől, másrészt pedig kellőleg meg nem fontolt hatósági rendszabályok súlyos terhetől szabaduljon.

Alispán Ur, méltóztassék más városi piacok tejárát figyelembe venni, méltóztassék figyelemmel kíséreni azokat az intézkedéseket, amelyek más városokban a tejtermelés emelése érdekében történnek (előnyös tehénimportok fennálló szerződések felbontásával az árak emelése, stb.) s méltóztassék azokat azzal a tejtermelés körül belűnk eddig aló hatósági intézkedéssel összehasonlítani, amely sérelműnk tárgyát képezi.

Nem kívánunk e kérdésre bővebben kitérni s annak előbecsítésével, hogy a tej literjét 20 fillér bűkűben is elérhető volt, míg rondes viszonyok között a jó korpa kg. ja 10 fillér volt, ma pedig a rossz korpa 27 1/2 fillér, csupán alábbi igen szigorú számításunkra hívjuk fel az alispán Ur figyelemét. A számítás alapját, egy a mai áraknál jóval alacsonyabbban — 1200 koronában — értékelt 7 literes átlagfejű tehén képezi.

KIADÁS:

1200 korona 6 százalékos kamata 72 kor.

5 százalék értékesítéskor 60 kor.

Csalédbér, ápolás, stb. 100 kor.
2 hónapi legelőbér (tehenjárás) 46 kor.

Évi takarmányozás (napi 10 kg. szűlas takarmány á 7 fillér-70 fillér, 4 kg. korpa á 27 1/2 fillér-110 fillér, összesen napi 180 fillér), 300 napra, mert 2 hónapig legel 540 kor.

5 százalék kockázat 60 kor.
42x7 294 l. borjutej á 30 fillér 8820 kor.

Összesen 966 K 20 fillér.

BEVÉTEL:

10 hónapi tej - 2100 l. á 30 fillér-630 kor.

6 hetes borju - 90 kg. á 250 K - 225 kor.

Összesen 855 kor.

Kiadás 966 K 20 fill.

Bevétel 851 kor.

Veszteség 111 K 20 fill.

Kiadás: csak 5 százalék értékcsökkenés vétetett fel, holott az a valóságban sokkal több: a szűlastakarmány annak 14 filléres piaci ára helyett 7 fillérrel véte

tett fel; a korpa ára azért 27 1/2 fillér, mert ma tényleg annyiba kerül, a 20 filléres maximális ár, száék, ponyva és fuvar figyelembevételével. Bevétel: A hat hetes borju értéke aránytalanul magas van felvéve.

Fenti számítás szerint a tej önköltségi ára ma 36 fillért meghalad literenként, miért is — úgy hisszük — nem fog alispán Ur csodálkozni azon, ha elsősorban a tenyésztés érdekében emeljék fel szavunkat a hatóság azon eljárása ellen, amellyel büntetésre méltónak talál oly termelőket, akik több mint 6 fillér veszteséggel becsajították áruba tejtélelegetükét.

Tudjuk jól, hogy a fogyasztó közönség szemében ma a gazda a legnagyobb uszorás (habár a 20 koronás cszma ára ma 90 korona) s éppen ezért még csak arra kérjük alispán Urat, méltóztassék azon körülményt figyelembe venni, hogy a tejtermelő gazda úgy fog tudni segíteni magán, ha fenti számításban 1200 korona értékben felvett tehénét 1800 korona husárban eladja vagy pedig mellőzven abraktakarmányok adagolását, csak a saját háztartásában szükségűt tejet fogja kitermelni, parlagon hagyván tehének tejlőképességét, azon eljárás következményeként, amely egyrészt a termelési költségek, másrészt a hus- és tejárak közötti viszonylatot kellő figyelembe vétele nélkül foganatosított.

A tojás árának maximálása

Hasonló óvatosságot kíván felfogásunk szerint a tojás árának szabályozása, amely felfogás helytálló voltát sajnos már eredmények igazolják. Makó városának virágzó tojáskereskedelme volt a milliókra ment az a tojás mennyiség, amely a helybeli fogyasztók közönség szátsáegletén felül, az export céljait szolgálta szerény jövedelemben részesítven termelő társadalmunk legalacsonyabb sorban levő tagjait. Ma pedig az a helyzet, hogy fogyasztók közönségűnk a legnagyobb fáradság árán, a legszorgalmasabb utánjárásal sem képes legesekélyebbr szabott tojásárak kielégíteni a mind-ez a hatóság szabályozása következtében!

A tojás árának megállapításánál igen nehéz feladat volna egy tojás termelési költségét alapul venni, mert annak megállapítása csaknem a lehetetlenséggel határos s így e részben pusztán arra a viszonylatokra kell hivatkoznunk, amely a baromfiúsággal szolgáló szemestermények és malomipari hulladékok mai ára és békeidőben jegyzett ára között fennáll, másrészt viszont azonban nem szabad szem elől tévesztelnünk azt sem, hogy tojástermelésűnk nagy távolságban levő piacokat keres fel s így e piacok árviszonyai — különösen a németországi államilag támogatott kivitel figyelembe vételével — nem lehetnek közömbösek a hatóság áraszabályozó működésére.

Nagy mértékben előidézte a helybeli tojáskinálat csökkentését azon körülmény is, hogy az élelmicik árúításával foglalkozó egyének a helybeli piacon állandó szűkítéseknek voltak kitéve a hatóság részéről, amely felfogásunk támogatására, bátorodunk megemlíteni, hogy a szomszédos békésmegyei piacok tojáskereske-

reskedelme a nálunk fogantatba vett hatósági rendszabályok életbelépte óta, óriási lendületet vett, magához vonzotta piacunknak csaknem teljes kínálatát s végeredményében tönkre téve a mi piacunkat, ma az a helyzet állott elő, hogy Tótkomlóson, Orosházán van bármennyi tojás elfogadható árban, Makón pedig van olcsó tojás papíron, de tényleg: nincs tojás.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Nov. 26. Péntek. Róm. Szék. és Protest. Konrad. Görög-orosz nov. 14. Aranysz. Nap kel 7 óra 20 percek, nyugszik 4 óra 12 percek.

A makói függetlenségi és 48-as párt közeli halálát halt dr. Kicsi Pál emlékének méltatlanságra és egyéb igen fontos tárgyban a függetlenségi és 48-as III-ik olvasói helyiségében 1915. november 28-án délelőtti gyűlést tart, amelyre a párt tagjait meghívja az Elnökség.

Megválasztott alpolgármester. Budapest fő és székváros március 12-én tartott közgyűlésén a megválasztott három alpolgármesteri állásra Bódi Tivadart, Festetics Géza grófot és Déri Ferencet választotta meg.

Uj törvényjavaslatok és rendeletek a Ház előtt. Buda-pestről jelentik: A november 30-án összeülő magyar parlament, mint értesültünk, egész sor új törvényjavaslatot fog tárgyalni, törvénymódosítást fog végezni és a kormány néhány új rendeletet mutat be. Törvényjavaslatot terjeszt a Ház elé a hatónapos indoklásra: a tisztviselők 87 millió drágasági pótlékáról; a pénzintézetek központjéről. Rendeletet mutat be a csődn kívüli kényszerösszeállításáról s a büntetés fellemeléséről; benyújtja a módosított törvény módosítását: pótlásokat és kiegészítéseket a rendkívüli intézkedésekhez. Törvényjavaslatot terjeszt a Ház elé az ardrágítók ellen s az izlam vallás recepciójáról, a hazai iparfejlesztési törvény meghosszabbításáról, a vicinálisokról és az ipari, bányászati kereskedelmi munkások hatósági ellátásáról.

Kézbiztosítottak táviratok. Két olyan táviratot vehettek fel címzetek, amelyeket a posta hiányos címzés miatt nem tudott kézbesíteni. Az egyik Gera (Makó) névre Oroszországból Merv városból érkezett azzal, hogy „Anton Antufusz augusztus 2-án meghalt.” — A másik Mázsi József (Kossuth utca 153) Galapjamból Ferenc aláírásával jött. Mindkettőt a postán lehet jelentkezni.

A magánmunka vizsgálata. A város polgármestere értesíti a közönséget, hogy a folyó évi december hó 2-án délelőtti 8 órakor a városbába udvarán magánmunka-pótvizsgálat fog megtartani, melyre a magánmunka elővezetendők.

Felülfizetések csanádálva javára. Vásárhelyi Andrienne 20, Breuer Zoltán 5 koronát juttatott a Vörös Kereszt Egyesülethez „Csanádálva” javára.

Lókorházi lovak. Értesítettnek az érdekeltek, hogy a lókorház által használatra kiadott lovakat egyelőre nem kell behozni.

Aprópénzhiány. Európa legtöbb országában a háború folytán aprópénzhiány van. Németországban úgy akarnak a bajon segíteni, hogy vasból veretnek ötpennigeseket. Belgiumban a fölkormányzó rendelkezése a brüsszeli pénzverő cinkből ver őt, tiz- és huszonötmilléseket, míg Gentben cinkből és rézből ötvencentimeket vernek. Luxemburgban ugyancsak cinkből október 15-ike óta 150 000 frank értékű tíscimimeket és 50 000 frank erejű ötcentimeket vernek, a pénzdarabokat átvukasztják. Franciaországban az új nikkelpénz behozatala óta nagyon kis mértékben vették a réspénzeket, de most megint több réspénzt vernek. Oroszországban 1867. óta egy pud réspénzből ötven rubel értékű aprópénzt vernek, de mivel a háború alatt a rez ára 17 és fél rubelről 60 rubelre szökött fel, természetesen, hogy a réspénzt beolvasták s így az a forgalomból eltűnik. Ezért Péterváron és Moszkvában 1, 2, 3, 10, 15 és 20 kopékos papírpénzeket becsatoltak ki, amelyek kényesforgalommal kelnek és mihelyt elég érepenz lesz, beváltásra kerülnek.

Az osztályosorjatek húszéa. Az osztályosorjatek mai húzásán a következő főnyeremények soroltattak ki:

10.000 koronát nyertek:	22969
99726	106557
107421	108639
108194.	
2000 koronát nyertek:	277 4988
6749	10241
10196	12518
21294	37123
40554	42943
44736	63917
72838	81980
86038	87778
89109	102483
109278.	
1000 koronát nyertek:	594
5774	7145
29887	29653
29634	83149
34489	42481
47151	64280
75308	75080
79901	85002
89855	91826
91644	107327.
500 koronát nyertek:	2722 2793
3009	6978
11640	2487
82543	35190
37255	89377
86643	39939
40511	42353
43344	44022
44502	47188
49178	51837
54059	57880
57790	58189
62214	64897
64248	65839
65334	67523
68989	69544
69301	70553
70450	71934
73210	71673
75853	80028
81698	83049
85038	86141
86146	89554
91541	92255
94992	99974
99407	100275
109446.	

Rendőri hír. A rendőrségnél egy kési garaboly őriztetik, tulajdonosa átveheti.

Törvényjavaslat az ardrágítók ellen

A képviselőház összehívása alkalmával a kormány a háborúval összefüggő törvényjavaslatok egész sorát fogja a Ház elé terjeszteni. E törvényjavaslatok között lesz Balogh Jenő igazságügyminiszter javaslata a mesterséges ardrágítás megakadályozásáról és megtiltásáról. A kormány álláspontja az, hogy a drágaságnak a háborúval összefüggő természetes okain kívül mesterségesen előidézték okai is vannak és hogy a spekulációt nagy mértékben terheli a felelősség, hogy az árak különösen egyes helyeken felszöktek és hogy még magas árakon sem lehet el-

gadó mennyiségű árut kapni. A javaslat nem állja útját a kereslet és kínálat érvényesülésének, azonban nagyfokú szigorú alkalmazásával azokkal szemben, akik a háború okozta nehézségeket ócska csökökre akarják kizsákmányolni és mesterségesen uton, közvetve vagy közvetlenül előmozdítják az árak felhajlását.

Büntetői akarják nemcsak az eladót, aki maximális áron felül ad el, hanem azokat is, akik összebeszélve, összejáratva, áruk indokolatlan felhalmozásával mozditják elő az árak felhajlását, és a hivatalvesztés és a polgári jogok elvesztésének kimondását fogják alkalmazni azokkal szemben, akiket a bíróságok ilyen esetelekményekben bűnösöknek találunk. Egységesítik a különböző rendeletekben foglalt büntetői rendelkezéseket és ugyancsak speciális törvényt ítélsitenek a szükségesletik oikkak ármaival szott visszaélések rendszeres üldözésére.

URÁNIA-SZÍNHÁZ.

Heti műsor:
Szombaton este 8 és fél órakor Göre Marisa lakodalma. Nagy színes darab.

REGÉNY.

Uj világvége regények.
(1047)

109. fejezet.
A népbank.

Ez a körülmény megerősíteni látszott a gyanút, hogy itt alighanem valami mesterkedés történik ezres bankokkal.

Azt is meghallotta, hogy a hivatalnokok egyike így szól társához:

— Én már igazán meguntam ezt a mesterséget!

— Ugyan ne beszélj! korholta őt társa. Kiváncsíts-e ennél jobb dolgot?

— De kérlek, mikor itt majd-hogy el nem alszik az ember! A hegyek között, híd al, mégis jobb volt...

— Vissza mehetsz, ha éppen akarsz! Egyszerűen be kell ezt jelenteni a capitánoknak, kivesszed a magad részét és mehetsz. Ma ugyanis gyűlés lesz.

— Ah igen? És mi a jelszó mára? A kérdészt halkán ezt sugta neki! „Összetartásban van az erő.”

— Trebellnek jó füle lehetett, mert meghallotta ezt és jól megjegyezte magának.

Ekkor mégis észrevette őt valaki s kozsz közölte, hogy mi a kívánsága.

— Szegény ember vagyok, pénzre lenne szükségem válaszott a vén ember.

- Nyujthat-e biztosítékot?
- Nem én, uram!
- Tehát nincsen háza?
- Nincs kérem!
- Hát tüzlete van-e?
- As sincsen!
- Földje sincz?

Nincs, kérem, én nekem semmim! Mindenemet elvesztettem. Rossz emberek elpörölték tőlem. Ujra vennék valamit, ha kölcsönt kaphatnék!

— Jaj, akkor magának nem lehet kölcsönt adni! jegyzé meg a hivatalnok.

Folyt. köv.

Elvesztett

egy szegény ember e hó 23-án a palotai-uton, az első kuttól a városig jövet egy keveset használt

vízmentes ponyvát

Kéri a becsületet megtalálót, hogy hozza be a rendőrségre vagy ott jelentse.

20 év óta fennálló és jó hírnévnek örvendő SCHWARCZ SAMU műtermében

a rendőrség mellett utazási igazolványokhoz szükséges kis képeket

egy negyed óra alatt legelőhűbben és a legszebb kivitelben készít. Azonkívül legművészesebb kivitelű fényképeket is készít. Elvállalok régi, elszárgult képekről való nagyítást, csoportokból egyeket kivenni és nagyítani. B. párfogásukat továbbra is kérve maradok tisztelettel:

SCHWARCZ S. fényképész.

Eladó föld.

Jó Antalné az Igási-ut melletti második dűllőben Engedi Imre és Seffer Ferenc szomszéd ágában

1 és fél köblös jól trágyázott ugarföldem szabadkézből örökáron eladó. Értekezni lehet: Szikszay-ut 7. ujszám alatt.

9 hold föld a Verebesben és Bánomban eladó. Értekezni lehet: IRITZ MIKSA ÁL.

KIADÓ FÖLDEK. közel a városhoz gabona és hagymra termelőre Iritz Miksánál

FIGYELEM!

Uj vizmen és ponyvák, morzsolók, mórlegők, szecskavágók, répavágók és a legújabb rendszerű varrógépek olcsó árban beszerezhetőek **GLÜCK SAMU** cégnél

POON ENDRE

gyógyászati kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyermek és kizsákos ható arcmasszázs szer, szappó, szappán, ar- és bőrvédő és szilárdító bőrfestékek készítése

Vilma hajpor, Vilma szappán és hajfűtő szer.

Ára: Vilma krém 1 korona, Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappán 10 fill. Hajfűtő készítmények 10 fill. Makón kapható.

Táncitanítási felhívás!

Alulírott van szerencsém igen tisztelt szülők és gyámok h. tudomására hozni hogy 1. évi december hó 1-én

a téli idényre a táncitanítást

megkezdem. Tanítani fogom úgy a régi, mint a legújabb táncokat. S hogy tanítványaim ezeket teljesen elsajátíthassák, a tanítást határvidékhez nem kötöm. Addig járhatnak hozzám tanítványaim, még minden táncot a legkifűzőbben el nem sajátítottak. Mintán pedig én e városban már évtizedek óta működöm a n. é. közönség legnagyobb megaláztatása és legteljesebb elismerése mellett, ez elég biztosítékot nyújt arra nézve, hogy táncintézetemben az illem és rend legpontosabb betartása mellett folyik a tanítás s így minden szülő hátrán reám bízhatja gyermekét. — Tanítom táncokban kívüli es illemet, a társaságban levő viselkedést és a csinos testtartást. Felkérem tehát az igen tisztelt szülőket és gyámokat, hogy gyermekeiket minél előbb beiratni sziveskedjenek.

Iratkozni mindenkor lehet lakáson, Gróf Vay utca 250., hol most is esténként állandóan folyik a tanítás. A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradok tisztelővel:

SCHWARCZ MIKSA

okl. táncitanító.

Katóka szakácskönyvében

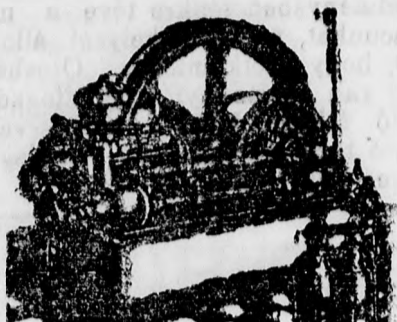
mindent megtalálnak a fiatal leányok, amire a jövő gazdasszonyainak a háztartásban szükségük lehet. A sok száz meg száz receptet tartalmazó vastag könyv a legvilágosabban megírt és legnépszerűbb szakácskönyv, ami az utóbbi időben közkezen forog. Világos utmutatóul szolgál az őszi gyümölcsbefőzés ezer, különféle ágaiban. „Katóka szakácskönyve“ a Singer és Wolfner könyvkiadó cég kiadásában jelent meg. Bolti ára 7 korona. Az „Uj Idők“ és a „Magyar Lányok“ előfizetőinek azonban 3 korona 20 fillér beküldése ellenében bérmentve küldi meg

Singer és Wolfner

könyvkereskedés,

Budapest, Andrassy-ut 16.

Elismert legjobb motorok!

Világhírű eredeti „Körting“ Diesel motorok

Szűvgáz

és benzinkomatók. ::
Csapógerendák benzín- és gázüzeműkkel. Benzín- és gázüzeműk.

Magas teljesítményű! **Nyereszájméterek**

üzemanyag-üzemeltetővel.

Boltéri igazgató és Társa

Budapest, V. Károly-utca 4. szám.

Magyarországon mindenütt árusítanak

Legyen mindenki számára jóállás!

Kelendő áron kapható!

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

nyomdai műintézete Makó, Széchenyi-tér 2. szám.

A háboru okozta anyagdrágaság dacára könyvnyomdánkban mindennemű nyomdai munkák a legpontosabban, tiszta, izléses kivitelben, jutányos áron készíttetnek.

Hirdetések jutányos árban felvétetnek a kiadóhivatalban

Nyomtatott Dr. Kiss Pálnak a „Makói Független Ujság“ vállanyerőre berendezett gyorsajtaján, Makón.